

กลยุทธ์การสื่อสารในสังคมโลกาภิวัตน์*

COMMUNICATION STRATEGIES USED IN A GLOBALIZED SOCIETY

ปราณีต ม่วงนวล¹, อรุณวรรณ ชูสังกิจ², ยอร์ช เสมอมิตร³, สุวรรณ ม่วงนวล⁴
และ วิโรจน์ เจษฎาดีลอก⁵

Praneet Muangnual¹, Arunwan Choosungkit², George Smamitra³, Suwan Muangnual⁴,
and Viroj Jedsadadilok⁵

¹มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์

¹Southeast Asia University, Thailand

²ข้าราชการบำนาญมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

²Pensioner, Bansomdejchaopraya Rajabhat University, Thailand

³มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์

³Southeast Asia University, Thailand

⁴ข้าราชการบำนาญวิทยาลัยเทคนิคนครปฐม

⁴Pensioner, Nakhon Pathom Technical College, Thailand

⁵มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต

⁵Rattana Bundit University, Thailand

Corresponding Author's Email: arunwan145@gmail.com

วันที่รับบทความ : 18 มีนาคม 2568; วันที่แก้ไขบทความ 22 มีนาคม 2568; วันที่ตอบรับบทความ : 23 มีนาคม 2568

Received 18 March 2025; Revised 22 March 2025; Accepted 23 March 2025

บทคัดย่อ

กลยุทธ์การสื่อสารในสังคมโลกาภิวัตน์ เป็นบทความวิชาการที่ผู้เขียนมีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอ 1. แนวความคิดด้านการสื่อสารในสังคมโลกาภิวัตน์ ด้วยการใช้ภาษาที่นานาชาติในพื้นที่ถิ่นของภาษาไทยที่สื่อสารเข้าใจได้ตรงกัน 2. Trends ของกลยุทธ์การสื่อสารในสังคมโลกา

Citation:

* ปราณีต ม่วงนวล, อรุณวรรณ ชูสังกิจ, ยอร์ช เสมอมิตร, สุวรรณ ม่วงนวล และ วิโรจน์ เจษฎาดีลอก. (2568).

กลยุทธ์การสื่อสารในสังคมโลกาภิวัตน์. วารสารส่งเสริมและพัฒนาวิชาการสมัยใหม่, 3(2), 185-210.

Praneet Muangnual, Arunwan Choosungkit, George Smamitra, Suwan Muangnual, and Viroj Jedsadadilok.

(2025). Communication Strategies Used In A Globalized Society. Modern Academic Development and

Promotion Journal, 3(2), 185-210.;

DOI: <https://doi.org/10.>

Website: <https://so12.tci-thaijo.org/index.php/MADPIADP/>

ภวิวัฒน์ โดยผู้เขียนได้ศึกษาเอกสารตำรา แนวคิดทฤษฎี งานวิจัยและข้อมูลข่าวสารวิธีสังคมไทย สังคมโลกแล้วสังเคราะห์ข้อมูลในประเด็นต่าง ๆ ได้แก่ 1. กลยุทธ์การสื่อสาร 2. การใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร ประกอบด้วย (1) การใช้ภาษาไทยในการสื่อสารด้วยการฟัง (2) การใช้ภาษาไทยในการสื่อสารด้วยการพูด (3) การใช้ภาษาไทยในการสื่อสารด้วยการอ่าน (4) การใช้ภาษาไทยในการสื่อสารด้วยการเขียน 3. การใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร ประกอบด้วย (1) การพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ (2) กลยุทธ์ในการสื่อสารภาษาอังกฤษ (3) การใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในบทบาทภาษากลางของโลก (World Englished: WE) (4) ความสำคัญและประโยชน์ของ World Englishes ต่อการสื่อสารในสังคมโลกาภิวัตน์ (5) Trends ของ World Englishes ที่ใช้ในปัจจุบัน (6) ปัญหาของการใช้ World Englishes ในการสื่อสาร (7) การใช้ภาษาอังกฤษในประเทศไทยในฐานะ World Englishes 4. การใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ ในการสื่อสาร ประกอบด้วย (1) นิยาม และลักษณะการทำงานของปัญญาประดิษฐ์ (2) ประเภทของเทคโนโลยี AI ในปัจจุบัน และ 5. Trends ของกลยุทธ์การสื่อสารในสังคมโลกาภิวัตน์

ผลจากการศึกษาสังเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับกลยุทธ์การสื่อสารในสังคมโลกาภิวัตน์ทั้งในสังคมไทยและสังคมโลกพบว่า นอกเหนือจากการพบปะเพื่อสนทนาพูดคุยกันแล้วการใช้เทคนิควิธีการติดต่อสื่อสารด้วยเทคโนโลยี จะมีกระบวนการส่งภาพ เสียง ข้อความ ด้วยความคมชัดเสมือนจริงอย่างไม่มีข้อจำกัด ในขณะเดียวกันในการสื่อสารของภาษาต่าง ๆ เช่น ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ ภาษาจีน ภาษาเกาหลี ภาษาญี่ปุ่น ฯลฯ ก็สามารถนำ AI เข้ามาช่วยในการจัดการให้แปลงเป็นภาษาที่ผู้สื่อสารต้องการใช้สื่อสาร ทำให้ผู้สื่อสารสามารถเข้าใจจากภาษานั้นได้ นอกจากนี้ ในการค้นคว้าข้อมูลจากเว็บไซต์ต่าง ๆ ก็ยังสามารถนำ AI เข้าไปใช้ในการสรุปประเด็นสำคัญได้อีกด้วย ปัจจุบันได้มีการนำ AI เข้ามาช่วยในการเขียนบทความช่วยผลิตงานวิจัย รวมทั้งการใช้ AI ในการอำนวยความสะดวกผ่านเครื่องมือ และเครื่องใช้โดยผู้ใช้งานสามารถออกคำสั่งผ่านการทำงานของ AI ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า การสื่อสารที่ถูกต้องและชัดเจนต้องเป็นการสื่อสารที่ทำให้ผู้สื่อสารทั้งสองฝ่ายเข้าใจได้ตรงกัน ทั้งการสื่อสารระหว่างคนกับคน และคนกับ AI ซึ่งต้องอาศัยผลลัพธ์จากการทำงานของ AI ที่ส่งมายังผู้ป้อนคำสั่งด้วยเช่นกัน

คำสำคัญ: กลยุทธ์การสื่อสาร, การสื่อสารภาษาไทย, การสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษโลก, ปัญญาประดิษฐ์, สังคมโลกาภิวัตน์

Abstract

The study “Communication Strategies Used in a Globalized Society” aims to review: 1. concepts and theories of communication in a globalized society with international language in the Thai context, 2. the trends of communication strategies in Thai and globalized society from information, textbooks, and researches related, and then analyzed the data. The data analyzed were: 1. communication strategies, 2. Thai communication which consisted of: (1) Thai communication with listening skills, (2) Thai communication with speaking skills, (3) Thai communication with reading skills, and (4) Thai communication with writing skills, 3. English communication which included: (1) upskilling English communication, (2) strategies of English communication, (3) using English in communication as World Englishes or an international language, (4) the importance and benefits of World Englishes communication in globalized society, (5) trends of World Englishes used today, (6) the troubles of World Englishes in communication, and (7) Thai English used in World Englishes, 4. Using artificial intelligence in communication which were: (1) Definition of AI and its characteristic, (2) types of AI, and 5. trends of communication strategies in a globalized society.

The result of the study showed how the communication strategies were used in the Thai context and a globalized society. Besides people communicate with each other through their conversations, using AI in communication was a good alternative for them. AI communication includes the process of unlimited sending clearly of images, sounds, and messages. In addition, people can use AI in their communication with different languages such as; Thai, English, Chinese, Korean, and Japanese. It can translate the languages they need for their understanding. People also use AI to search and summarize information via the internet. Nowadays people can use AI to write articles and control appliances. In conclusion, the best two-way communication is the way to communicate

clearly and correctly between people and people, and AI and the people because the clearness and the correctness make them understand well. However, the effectiveness of communication also depends on how AI works.

Keywords: Communication Strategies, Thai Communication, World Englishes Communication, Artificial Intelligence (AI), Globalized Society

บทนำ

สังคมปัจจุบันมีความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วตลอดเวลาเป็นสังคมที่ใช้เทคโนโลยีในการติดต่อสื่อสาร แบบไร้พรมแดน ไร้ขีดจำกัดของเวลา การสื่อสารของมนุษย์นั้นมีการวางเงื่อนไขในการสื่อสารของกลุ่มหรือสังคมนั้น ๆ โดยเข้าใจร่วมกันว่าเงื่อนไขหรือรหัสที่กำหนดไว้หมายถึงอะไรซึ่งใช้สื่อสารความคิด ความเข้าใจและความรู้สึกของผู้สื่อไปยังผู้รับโดยอาศัยเงื่อนไขที่กำหนดไว้ (ภาษา) เป็นเครื่องสื่อความโดยภาษาต้องประกอบด้วยระบบความหมายและโครงสร้าง เพื่อให้เข้าใจตรงกันผู้อยู่ในกลุ่มหรือสังคมนั้น ๆ จึงต้องเรียนรู้ภาษาซึ่งกันและกัน ในที่นี้จะกล่าวถึงการสื่อสารโดยใช้ภาษาไทยซึ่งเป็นภาษาหลักเป็นเอกลักษณ์ของชาติไทยและภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นภาษาที่สองที่ใช้เป็นภาษาสากลของการสื่อสารแล้วเสริมด้วยการอำนวยความสะดวกในวิถีชีวิตประจำวันด้วยปัญญาประดิษฐ์ (AI) พอสังเขป

กลยุทธ์ หมายถึง วิธีการที่ต้องใช้กลยุทธ์ต่าง ๆ การสื่อสาร หมายถึง วิธีการนำถ้อยคำ ข้อความ หรือหนังสือ เป็นต้น จากบุคคลหนึ่งหรือสถานที่หนึ่งไปยังอีกบุคคลหนึ่งหรืออีกสถานที่หนึ่ง สังคม หมายถึง คนจำนวนหนึ่งที่มีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกันตามระเบียบกฎเกณฑ์ โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญร่วมกัน โลกาวัดน์ หมายถึง ความเป็นไปหรือความเปลี่ยนแปลงไปของโลก (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556 : 73, 118, 1199,1104) ดังนั้น กลยุทธ์การสื่อสารในสังคมโลกาวัดน์ จึงหมายถึง วิธีการต่าง ๆ ที่ใช้นำถ้อยคำ ข้อความ หนังสือ ภาพเสียง หรือสัญลักษณ์ จากบุคคลหนึ่งหรือสถานที่หนึ่งไปยังอีกบุคคลหนึ่งหรืออีกสถานที่หนึ่งที่มีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกันตามระเบียบกฎเกณฑ์ของสังคมโลกที่มีความเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญร่วมกัน

การสื่อสารด้วยการใช้ภาษาไทยในการฟัง พูด อ่านและเขียน โดย 1. การฟัง เป็นทักษะการสื่อสารของมนุษย์ที่มนุษย์ใช้มากกว่าทักษะอื่นในชีวิตประจำวัน เป็นทักษะภาษาทักษะแรกที่มนุษย์สามารถปฏิบัติได้ เป็นเครื่องมือที่สำคัญในวิถีชีวิตเพราะการฟังเป็นเครื่องมือ

ในการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัวสิ่งสมเป็นความรู้สึบต่อมาตั้งแต่อดีตจนถึงนวัตกรรมทางการสื่อสารในกระแสโลกาภิวัตน์ ผู้ฟังจะสามารถรับรู้เรื่องราวต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและสัมฤทธิ์ผลตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ ผู้ฟังควรมีความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับทักษะการฟัง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาตนเองให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้เป็นอย่างดี 2. การพูด เป็นสื่อสำคัญที่สุดที่สามารถส่งผลให้ผู้ฟังรู้สึกดี รู้สึกเฉย ๆ หรือรู้สึกไม่ดี ทุกยุคสมัยตั้งแต่โบราณถึงโลกาภิวัตน์ เป็นการถ่ายทอดความคิดความรู้ความเข้าใจ อารมณ์และความรู้สึกของผู้พูดด้วยถ้อยคำ น้ำเสียงและกิริยาท่าทางให้แก่ผู้ฟังได้รับรู้สาร หรือเรื่องราวตามจุดมุ่งหมายของผู้พูด 3. การอ่าน เป็นการแปลสัญลักษณ์ออกมาเป็นคำพูด ผสมผสานตัวอักษรออกเสียงเป็นคำ หรือประโยค เป็นการรับรู้ตัวอักษรที่ปรากฏในสารเพื่อหาความหมายของคำและประโยค นำไปสู่การเข้าใจเรื่องราวของสาร เพื่อถ่ายทอดความคิด ความรู้จากผู้เขียนถึงผู้อ่าน โดยผู้อ่านใช้กระบวนการคิดในการสร้างความเข้าใจ คัดคะแนนและประเมินค่าเรื่องที่อ่าน แล้วเลือกนำไปใช้อย่างเหมาะสมและเกิดประโยชน์ในด้านต่าง ๆ ตรงตามวัตถุประสงค์ของผู้อ่าน ตลอดไป (ปราณีต ม่วงนวล, 2562 : 39 ,6, 2560 : 2) และ 4. การเขียน การเขียนให้ถูกต้องเป็นสิ่งจำเป็น เนื่องจากการเขียนเป็นทักษะการใช้ภาษาไทยที่สำคัญเป็นการถ่ายทอดความรู้ความสามารถ ความต้องการ อารมณ์และความรู้สึกของผู้เขียนไปยังผู้อ่าน ดังนั้นผู้เขียนจึงต้องเป็นผู้ที่อ่านมาก เขียนมาก ต้องอาศัยการสังเกต การจดจำ ต้องใช้ภาษาที่สามารถสื่อสารได้ตรงตามความต้องการ และมีความรู้ในเรื่องการเขียนสะกดคำไทยให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ในการใช้ภาษา ช่วยให้การสื่อสารระหว่างผู้ส่งสารกับผู้รับสารเกิดสัมฤทธิ์ผล ทั้งยังเป็นการอนุรักษ์วัฒนธรรมทางภาษาไว้ให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป (ปราณีต ม่วงนวล และคณะ, 2560 : 79) ทั้งนี้การสื่อสารด้วยการใช้ทักษะการฟัง การพูด การอ่านและการเขียน เป็นทักษะสัมพันธ์ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญของการติดต่อสารและการทำกิจกรรมต่าง ๆ ในวิถีสังคม

สำหรับการนำภาษาอังกฤษมาใช้ในการสื่อสารนั้น เนื่องมาจากปัจจุบันทุกประเทศในโลกมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกันมากขึ้น และภาษาอังกฤษถือได้ว่าเป็นภาษากลางของโลก (global language) ที่เป็นที่ยอมรับและถูกนำมาใช้ในการติดต่อสื่อสาร ซึ่งสาเหตุหลักที่ทำให้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแรกซึ่งถูกนำไปใช้เป็นภาษากลางของโลกคือ ความมีอำนาจในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ วัฒนธรรม การเมือง กองกำลังทหาร และเทคโนโลยี (Crystal, D., 1999) ซึ่งเป้าหมายในการสื่อสารนั้น Hymes (1981) นักภาษาศาสตร์เชิงสังคมได้กล่าวไว้ว่า เป้าหมายของการสื่อสารคือ การมุ่งเน้นให้ผู้ใช้อภาษาสามารถใช้ภาษาสื่อสารในสถานการณ์

ต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมตามบริบทของสังคม และในการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษ ภราดร สุขพันธ์ (2561) กล่าวว่า การสื่อสารภาษาอังกฤษ หมายถึงการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษนั้น และการสื่อสารด้วยการพูดเป็นทักษะที่ต้องอาศัยความสามารถทางภาษาหลายด้านประกอบกันเพื่อสื่อสารให้ผู้ฟังเข้าใจ โดยการถ่ายทอดความรู้สึกและความคิดออกมาเป็นคำพูดเพื่อให้ผู้ฟังสามารถฟังได้อย่างเข้าใจ สอดคล้องกับNunan (1991) ที่กล่าวว่าความสามารถทางด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษ ได้แก่ ความสามารถในการพูด ซึ่งในชีวิตประจำวันมักจะสื่อสารโดยวิธีการพูดมากกว่าการสื่อสารด้วยวิธีอื่น ๆ และในการสื่อสารนั้น ผู้สื่อสารทั้งสองฝ่ายจะต้องตระหนักถึงความคล่องแคล่วในการสื่อสาร (Fluency) และความถูกต้อง (Accuracy) ของการใช้ภาษาในการสื่อสาร สำหรับการสื่อสารด้วยการใช้ภาษาอังกฤษในลักษณะภาษาโลกหรือภาษาสากล (World Englishes: WE) Graddol, D. (2006) ได้แสดงแนวคิดไว้ว่า ในปัจจุบัน World Englishes มีความเป็นอิสระไม่ผูกติดกับระบบสังคม วัฒนธรรม และเศรษฐกิจ แต่มุ่งใช้ภาษาอังกฤษเพื่อพัฒนาสติปัญญาของผู้ใช้อย่างเป็นสากล สอดคล้องกับ Buripakdi, A (2012) ที่ได้แสดงแนวคิดไว้ว่าการใช้ภาษาอังกฤษจะเริ่มจากสถานการณ์ในการสื่อสารที่เกิดขึ้นจริง ปัจจุบันการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร ไม่ได้ใช้เพื่อสื่อสารกับเจ้าของภาษา (Native speakers) เท่านั้นแต่ใช้เพื่อสื่อสารกับผู้คนทั่วโลก ดังนั้นจึงไม่ได้มุ่งเน้นว่าต้องมีสำเนียงเหมือนเจ้าของภาษา แต่มีเป้าหมายในการสื่อสารคือ เพื่อสื่อสารให้เข้าใจตรงกันได้ระหว่างผู้พูดและผู้ฟัง และมีความมั่นใจในการสื่อสาร

เนื่องจากการนำภาษาอังกฤษมาใช้ในการสื่อสารกันทั่วโลกจึงทำให้เกิดความหลากหลายของ World Englishes ขึ้นจึงมีนักภาษาศาสตร์ชาวอินเดียชื่อ Kachru, B.B. (1985) ได้เสนอทฤษฎี “Three Concentric Circles” ซึ่งอธิบายว่า ในความหลากหลายของภาษาอังกฤษสามารถจำแนกได้เป็น 3 กลุ่ม และแทนที่ด้วยวงกลม 3 วง ที่มีจุดศูนย์กลางเดียวกัน คือ 1. กลุ่มประเทศวงใน (The Inner Circle) ซึ่งมีขนาดเล็กที่สุดและอยู่ชั้นในสุด ได้แก่ประเทศสหราชอาณาจักรอังกฤษ สหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย แคนาดา และนิวซีแลนด์ 2. กลุ่มประเทศวงนอก ได้แก่ (The Outer Circle) ได้แก่ ประเทศอินเดีย มาเลเซีย และสิงคโปร์ และ 3. กลุ่มประเทศวงขยาย (The Expanding Circle) ได้แก่ประเทศไทย ประเทศจีน ญี่ปุ่น และเกาหลี โดยมีเกณฑ์ด้านบริบททางประวัติศาสตร์ สถานะ และบทบาทของภาษาอังกฤษในภูมิภาคที่มีความแตกต่างกันของแต่ละประเทศในการจำแนก ในขณะเดียวกัน Smith, L.E. (1983) ได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับความหลากหลายของภาษาอังกฤษที่ใช้กันอยู่ทั่วโลกว่ามี

ความเท่าเทียมกัน และเขายังได้ยืนยันแนวคิดที่ว่าผู้ที่พูดภาษาอังกฤษไม่จำเป็นต้องพยายามพูดให้เหมือนกับเจ้าของภาษา

นอกเหนือจากการสื่อสารด้วยภาษาไทยและภาษาอังกฤษดังที่กล่าวมาแล้วนั้น ยังได้มีการนำปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) เข้ามาร่วมด้วยในการสื่อสาร ซึ่ง AI คือ โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่มีฟังก์ชันที่สามารถทำงานได้เหมือนกับมนุษย์ และสามารถเลียนแบบการทํากิจกรรมของมนุษย์ได้ เช่น การสรุปความ การเรียนรู้ การวางแผน การเขียนบทความ ช่วยหาข้อมูลในการทำงานวิจัย และการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ เป็นตัวช่วยมนุษย์ในการคิด ซึ่งจะเน้นไปในเรื่องของการประมวลผล และวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ เพราะ AI สามารถทำงานได้รวดเร็วกว่าสมองของมนุษย์ แต่ในขณะเดียวกัน AI ยังไม่สามารถทำหน้าที่ที่ต้องใช้ประสาทสัมผัสได้ (ออนไลน์, 2568)

กล่าวได้ว่ากลยุทธ์การสื่อสารในสังคมโลกาภิวัตน์ เป็นการนำเสนอแนวการคิดด้านการสื่อสารด้วยการใช้ภาษาที่นานาชาติในพื้นที่ของภาษาไทยที่สื่อสารเข้าใจได้ตรงกัน และนำเสนอ Trendy ของกลยุทธ์การสื่อสารในสังคมโลกาภิวัตน์ และมี Artificial Intelligence (AI) ช่วยจัดการให้เป็นภาษาที่ผู้สื่อสารใช้แต่ละภาษาสามารถเข้าใจในภาษาที่ตนเองใช้ได้ ดังนั้นการสื่อสารที่ชัดเจนถูกต้องย่อมสื่อสารให้เข้าใจตรงกันระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสาร ทั้งการสื่อสารระหว่างคนกับคน คนกับ AI และผลลัพธ์จากการทำงานของ AI ที่ส่งมายังผู้ป้อนคำสั่งได้ถูกต้องด้วยเช่นกัน

กลยุทธ์ในการสื่อสาร

สำหรับกลยุทธ์การสื่อสารในสังคมโลกาภิวัตน์ด้วยการใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (A : AI) นั้น ด้วยการใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ มีองค์ประกอบที่สำคัญอยู่ 4 ประการ คือ 1. ทักษะการฟัง 2. ทักษะการพูด 3. ทักษะการอ่าน และ 4. ทักษะการเขียน และเสริมความสะดวกรวดเร็วทันสมัยด้วยเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) มีรายละเอียดดังนี้

การใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร

การใช้ภาษาไทยในการสื่อสารด้วยการฟัง การสื่อสารในชีวิตประจำวัน มนุษย์รับสารด้วยการฟังมาตั้งแต่เมื่อเริ่มรับรู้สิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นเสียงดนตรีที่ไพเราะเสียงธรรมชาติหรือเสียงมนุษย์การฟังจึงเป็นทักษะทางภาษาที่มนุษย์ใช้มากที่สุด ชาวโมวาร์และมิลล์

(Samovar & Mill, 1968 : 36) กล่าวว่า มนุษย์ใช้เวลาในการฟังประมาณ 40 - 50 % ของเวลาที่ใช้ในการติดต่อ สื่อสาร ส่วนเคลท์เนอร์ (Keltner, 1970 : 26-27) พบว่า ผู้ที่สามารถติดต่อสื่อสารอย่างได้ผลใช้เวลาในการฟังถึง 42% จากการค้นพบดังกล่าว จะเห็นว่ามนุษย์ต้องใช้ทักษะการฟังในขณะที่ติดต่อสื่อสารอย่างมาก

การฝึกทักษะการฟัง เนื่องจากการฟัง มีความสำคัญและจำเป็นในการดำเนินชีวิตการจะเป็นผู้ฟังที่ดีไม่ได้หมายถึงการได้ยินชัดเจนและฟังจนจบเรื่องเพราะนั่นเป็นเพียงขั้นตอนแรกของการฟังเท่านั้นแต่การเป็นผู้ฟังที่ดีจะต้องเข้าใจสิ่งที่ได้ยินซึ่งต้องอาศัยปัจจัยสนับสนุนหลายประการร่วมกัน (จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ, 2556 : 18-109) และจากทฤษฎีของนักวิชาการอีกหลายท่านรวมถึงประสบการณ์ของผู้เขียน (ปราณีต ม่วงนวล, 2562 : 50-51) สรุปวิธีการในการฝึกทักษะการฟังได้ 5 ประการ ดังนี้

1. สนใจฟัง การสนใจฟังข้อความหรือเรื่องราวทั้งในวงสนทนาการบรรยายหรืออื่น ๆ เป็นสิ่งจำเป็นโดยเฉพาะเมื่อเราหวังที่จะเข้าใจหรือได้ประโยชน์จากเรื่องที่ฟังการฟังแต่ละครั้งจึงควรฝึกให้มีสมาธิจดจ่อกับเรื่องที่ฟังพยายามมุ่งความสนใจไปในเรื่องที่กำลังฟัง โดยไม่ให้มีเรื่องอื่น ๆ มารบกวนความคิด เพราะการปล่อยใจให้มีความคิดเรื่องอื่นเข้ามาปะปนเรื่องที่กำลังฟังย่อมไม่เป็นประโยชน์ตามที่กำหนดจุดมุ่งหมายไว้

2. ช่างสังเกต ขณะที่ฟังควรสังเกตอวัจนภาษาของผู้พูดเพราะการสื่อสารนั้นไม่ได้มีแต่อวัจนภาษาเท่านั้นหากเป็นการฟังจากบุคคลโดยตรงเราควรสังเกตกิริยาท่าทาง สายตาสีหน้า น้ำเสียงของผู้พูด หรือถ้าเป็นการฟังโดยผ่านสื่ออื่น ๆ อาจต้องสังเกตการใช้เสียง เช่น เสียงหนัก เสียงเบา เสียงสูงเสียงแหลม เสียงตะโกน เสียงกระซิบ เป็นต้น และการใช้น้ำเสียง เช่น น้ำเสียงสดใส น้ำเสียงเกรี้ยวกราดน้ำเสียงท้อแท้ น้ำเสียงประชดประชัน เป็นต้น การสังเกตอวัจนภาษานี้จะช่วยให้เข้าใจความคิดและวัตถุประสงค์ของผู้พูดได้ชัดเจนมากขึ้น

3. เปิดใจกว้าง ผู้ฟังที่ดีควรเปิดใจกว้างยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่นโดยพยายามตัดอคติที่มี ต่อผู้พูดและเรื่องที่ฟังแม้จะไม่เห็นด้วยหรือไม่ชอบก็ควรฟังให้จบเรื่องโดยยังคงความสนใจที่จะฟังด้วยการพยายามวางใจเป็นกลางและทำความเข้าใจความคิดของผู้พูดเพื่อนำมาพิจารณาแยกแยะภายหลังการฟังเรื่องราวทุกเรื่องด้วยใจเปิดกว้างเป็นการให้โอกาสตนเองได้เรียนรู้เรื่องราวที่หลากหลายทั้งที่รู้แล้วและยังไม่มีรู้ ทั้งที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยเพื่อจะได้พัฒนาตนเองในด้านการคิดพิจารณาด้วยเช่นกัน

4. หมั่นฝึกฝน พยายามฝึกฟังเรื่องให้หลากหลายไม่จำกัดประเภทและขอบเขตเนื้อหา เช่น บทสนทนาข่าว บทความ ปาฐกถา การอภิปราย โต้ว่าที่ นิทาน เรื่องเล่า เป็นต้น ในช่วง

เริ่มต้นของการฝึกฝนอาจเลือกฟังเรื่องสั้น ๆ ก่อน แล้วจึงค่อย ๆ เพิ่มความยาวของเรื่องขึ้น ขณะที่ฟังควรฟังด้วยความสนใจและตั้งใจ พยายามจดจำส่วนที่สำคัญและทดสอบความเข้าใจ เรื่องที่ฟังด้วยการนำเอาส่วนสำคัญที่จำไว้มาเล่าต่อโดยสังเกตผู้ฟังเรื่องที่เรากล่าวว่าเขาสามารถรับรู้และเข้าใจเรื่องที่เรากล่าวได้หรือไม่ การฝึกฝนดังกล่าวนี้ควรหมั่นทำอย่างต่อเนื่องทักษะการฟังจะค่อย ๆ พัฒนาขึ้น

5. จดบันทึกเมื่อมีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจนว่าต้องการได้ประโยชน์จากการฟัง โดยเฉพาะการฟังเพื่อแสวงหาข้อมูลและความรู้ควรใช้หลักการคิดไปจดไป เพราะเป็นวิธีหนึ่งที่ช่วยสร้างสมาธิด้วยเหตุที่สมอง สายตาและมือทำงานประสานกันอย่างสม่ำเสมอ เมื่อฟังแล้วควรคิดเรียบเรียงถ้อยคำให้กระชับแล้วจึงจดแบบสรุปเฉพาะส่วนที่สำคัญเพื่อช่วยเตือนความจำ ไม่ควรฟังแล้วจดตามทุกคำพูดเพราะอาจจดไม่ทัน ด้วยเหตุที่อัตราการพูดย่อมเร็วกว่าการเขียนและเมื่อกลับมาอ่านก็ไม่เข้าใจเนื่องจากข้อความที่จดไม่มีความต่อเนื่องและที่สำคัญคือไม่ได้ติดตามเรื่องที่ฟัง มุ่งมั่นแต่จะจดซึ่งในท้ายที่สุดแล้วก็จะไม่ได้ประโยชน์จากการฟังตามที่คาดหวัง

ดังนั้นการฟังและฝึกทักษะการฟังผู้ฟังจะสามารถรับรู้เรื่องราวต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและสัมฤทธิ์ผลตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ ผู้ฟังควรศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับทักษะการฟัง และการฝึกทักษะการฟัง สนใจฟัง ช่างสังเกต เปิดใจกว้าง หมั่นฝึกฝนย่อมเป็นการฟังที่สัมฤทธิ์ผล

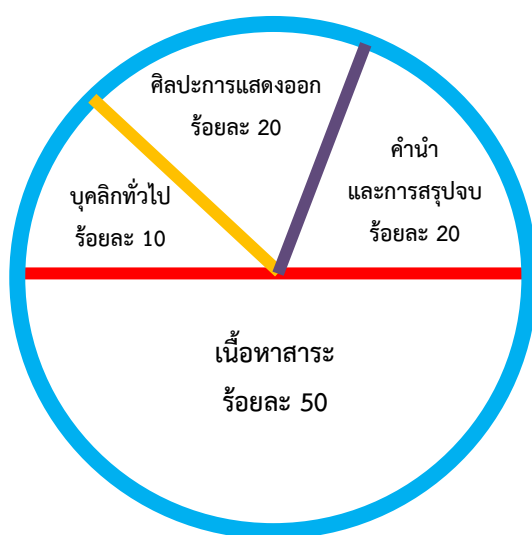
การใช้ภาษาไทยในการสื่อสารด้วยการพูด ในการสื่อสารประจำวันของวิถีชีวิตมนุษย์ การพูดเป็นสื่อสำคัญที่สุดที่สามารถส่งผลให้ผู้ฟังรู้สึกดี รู้สึกเฉย ๆ หรือรู้สึกไม่ดี ทุกยุคสมัย ตั้งแต่โบราณถึงโลกาภิวัตน์ มีคำคม สุภาษิต คำพังเพย ที่กล่าวถึงและเน้นย้ำให้เห็นถึงความสำคัญของการพูดตลอดมา ดังคำประพันธ์ ของท่านผู้หญิงสมโรจน์ สวัสดิกุล ณ อยุธยา กล่าวไว้ว่า “ปากเป็นเอก เลขเป็นโท หนังสือเป็นตรี ชั่วดีเป็นตรา” และมีนักวิชาการได้อธิบายเกี่ยวกับการพูดไว้ อาทิ นิพนธ์ ทิพย์ศรีนิมิต (2542 : 40-41) อธิบายการจำแนกปัจจัยแห่งความสนใจในการพูดไว้ดังนี้

1. เนื้อหาสาระในการพูด การเตรียมเนื้อหาที่น่าสนใจ มีคุณค่าและมีประโยชน์แก่ผู้ฟัง นับว่าผู้พูดประสบความสำเร็จร้อยละ 50 เนื้อหาสาระจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดของการพูด

2. บุคลิกภาพทั่วไป หมายถึง รูปร่าง หน้าตา การแต่งกาย การปรากฏตัวบนเวที การใช้ท่าทาง และน้ำเสียงของผู้พูด เป็นปัจจัยที่ช่วยให้การพูดสำเร็จอีกร้อยละ 10 บุคลิกภาพของนักพูดจึงเป็นสิ่งที่ช่วยเสริมการพูดให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

3. ศิลปะการแสดงออก หมายถึง การเรียงลำดับเนื้อหา การแทรกอารมณ์ขันการยกตัวอย่างประกอบคำอุปมาอุปไมย การเน้นเสียง เน้นจังหวะ รวมทั้งการให้ความเป็นกันเองกับผู้ฟังหรือการให้ผู้ฟังได้ร่วมกิจกรรม นับเป็นปัจจัยที่ช่วยเสริมให้การผู้ประสบความสำเร็จได้ถึงร้อยละ 20

4. การสร้างคำนำและการสรุป การเปิดฉากการพูดที่เร้าใจและสรุปจบอย่างประทับใจ ผู้ฟังเป็นปัจจัยที่เสริมคุณค่าของการพูดได้ถึงร้อยละ 20 ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 ปัจจัยแห่งความสนใจในการพูด

ที่มา : นิพนธ์ ทิพย์ศรีนิมิต (2542 : 41)

หลักการพูดดังที่ได้กล่าวมา มีความสำคัญในการหล่อหลอม “การพูด” ให้เกิดการผสมกลมกลืนและมีความเป็นเอกภาพมากยิ่งขึ้น ดังนั้นการเป็นนักพูดที่ดีจึงควรศึกษาถึงปัจจัยแห่งความสนใจ และทำให้การพูดนั้น ใครฟังแล้วสบายหู ดูแล้วสบายตาพาให้สบายใจ การศึกษาหลักการ เป็นเพียงเข็มทิศนำทางให้ผู้พูดเดินได้ถูกทิศถูกทาง แต่ผู้พูดจะเดินได้อย่างมั่นใจด้วยความสง่างามได้ด้วยการหมั่นฝึกซ้อมอย่างสม่ำเสมอ

การเตรียมฝึกทักษะการพูด ทั้งการพูดได้ พูดดี พูดเก่ง พูดเป็นผู้พูดจะประสงค้ให้การพูดออกมาเป็นแบบใด ต้องมีความพร้อมในการเตรียม 4 อย่าง คือ 1. เตรียมพร้อมทางกาย 2. เตรียมพร้อมทางใจ 3. เตรียมพร้อมด้านข้อมูล ทั้งเรื่องที่จะพูดและข้อมูลความต้องการของผู้ฟัง 4. เตรียมพร้อมด้านสื่ออุปกรณ์และสิ่งแวดล้อมในการพูด 5. เตรียมพร้อมด้านเทคนิคการ

นำเสนอ คมชัด ตรงประเด็น เปิดโอกาสให้ผู้ฟังมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น ให้เกียรติผู้ฟังและตรงเวลา

การฝึกทักษะการพูด

ทักษะการพูด เป็นเรื่องที่ฟัง ดูแล้วเหมือนเป็นเรื่องยากมากสำหรับคนที่ไม่คุ้นเคยกับการพูดที่มีการจัดระเบียบขั้นตอนและความไพเราะของการพูด แต่เพียงทุกคนมีความมั่นใจว่า “เราทำได้” และหมั่นฝึกซ้อมมีวินัยในตัวเองโดยฝึกทักษะการพูดอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่องจะเป็นสิ่งยืนยันว่า “เราทำได้” จริง

ตัวอย่างฝึกทักษะการพูด ประกอบด้วย 1. กล่าวคำปฏิสันถาร (ทักทายผู้ฟังด้วยการให้เกียรติ) 2. เกริ่นนำให้น่าสนใจ ทันสมัยนิยม เหมาะสมกับผู้ฟัง 3. เข้าเรื่อง ตรงประเด็น ดำเนินเรื่องตามลำดับไม่วกวน (ตามโครงร่างที่วางไว้) 4. กล่าวสรุปด้วยคำคม (สั้น ๆ มีความหมายชัดเจน หรือฝากเป็นนัย ข้อคิด)

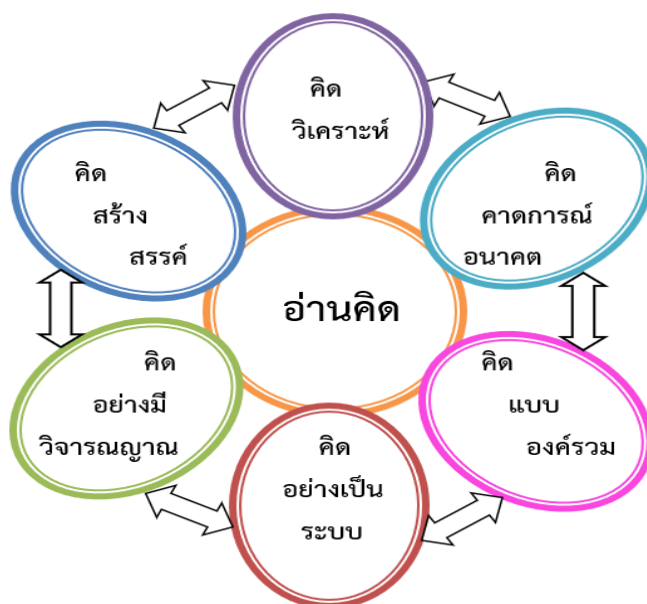
ในการฝึกทักษะการพูดนั้น ควรทดลองจับเวลาในการพูดแต่ละครั้ง เพื่อให้เหมาะสมกับระยะเวลา ความสนใจของผู้ฟังและสังเกตข้อบกพร่องต่าง ๆ ทั้งบุคลิกภาพ สีหน้า ท่าทาง ประกอบการพูด ระดับของการใช้ภาษา การออกเสียง อักขระถูกต้อง ชัดเจน แล้วนำมาปรับปรุงพัฒนาอยู่เสมอ ซึ่งการสังเกตนี้ ผู้พูดสามารถใช้กระจกเงา หรือคนในครอบครัวเป็นกระจกเงาให้ยิ่งเป็นการดี เพราะจะได้คำแนะนำที่ตรงไปตรงมา การพูดเป็น ไม่ใช่เรื่องยากแต่ก็ไม่ใช่ว่าเรื่องง่าย เนื่องจากการพูดเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ ผู้พูดจะพูดได้ดี พูดได้น่าฟังและถูกใจผู้ฟัง ผู้พูดจะต้องทำความเข้าใจบริบทของการพูดอย่างถ่องแท้จริงจัง

การใช้ภาษาไทยในการสื่อสารด้วยการอ่าน การอ่านเปรียบเสมือนกุญแจดอกสำคัญที่มนุษยชาติต้องพกติดตัวไปไหนต่อไหนด้วยตลอด ขณะเดียวกันก็ทำหน้าที่เป็นเข็มทิศนำทางไปในตัว เพราะเมื่อจะเดินทาง การอ่านจะเป็นเข็มทิศให้เรารู้ทิศทาง รู้ภูมิประเทศ รู้เรื่องราวที่เกี่ยวข้อง เมื่อถึงจุดหมายปลายทางยังเป็นกุญแจไขไขเข้าสู่การรู้จักสิ่งต่าง ๆ ทั้งวัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อ ความเป็นอยู่ วิถีชีวิตและประวัติศาสตร์ โดยเฉพาะในสังคมปัจจุบันเป็นสังคมออนไลน์ (Social Network) การติดต่อสื่อสารไร้ขีดจำกัดของเวลา สถานที่ และเขตแดน การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ในหมู่บ้านโลก (Global Village) ทำให้สะดวกรวดเร็ว จำเป็นต้องอาศัยการอ่านเป็นอย่างมาก การอ่านต้องอ่านอย่างมีสติและชาญฉลาดให้รู้เท่าทันสารจากนวัตกรรมทางเทคโนโลยี (Innovation) ดังที่ จิรวัดน์ เพชรรัตน์ และอัมพร ทองใบ (2556 : 7) อธิบายเกี่ยวกับการอ่านไว้ว่า การอ่านแบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ การอ่านคร่าว ๆ

การอ่านเร็ว การอ่านปกติ และการอ่านละเอียด การอ่านคร่าว ๆ เป็นการอ่านข้ามคำ กลุ่มคำ หรือประโยคเพื่อตรวจสอบเฉพาะหัวข้อ หรือคำสำคัญ การอ่านเร็ว เป็นการอ่านที่ใช้การเคลื่อนย้ายสายตาอย่างรวดเร็วโดยการรับรู้เป็นคำ กลุ่มคำ หรือประโยค เพื่อความเข้าใจเรื่องราวโดยใช้เวลาที่จำกัด การอ่านปกติ เป็นการอ่านที่มีได้เร่งรีบต้องการความเข้าใจในเรื่องราวโดยไม่พลาดประเด็นสำคัญ และการอ่านละเอียดเป็นการอ่านเพื่อวิเคราะห์คำ กลุ่มคำ และประโยค สารที่ใช้วิธีอ่านประเภทนี้จึงมักเป็นสารวิชาการ ใช้ภาษาที่ยากและมีเรื่องราวซับซ้อน การอ่านแต่ละประเภทมีวัตถุประสงค์ต่างกันและใช้กับเนื้อหาต่างกัน ผู้อ่านควรพิจารณาลักษณะการอ่านของตนว่ามีประสิทธิภาพหรือไม่ โดยใช้เกณฑ์การประเมินด้านความเข้าใจ รายละเอียด จับใจความสำคัญของเรื่อง สรุปความคิดหลัก ลำดับความคิดในเรื่อง และ คาดคะเนเหตุการณ์ที่ไม่ปรากฏในเรื่อง หรือเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้น

ความสัมพันธ์ของการอ่านคิด

การอ่านคิดวิเคราะห์ เป็นกุญแจสำคัญในการเปิดประตูสู่การอ่านเพื่อการคิดอย่างสร้างสรรค์ คิดอย่างมีวิจารณ์ฐาน คิดอย่างเป็นระบบ คิดแบบองค์รวม และคิดคาดคะเนและคาดการณ์อนาคต ซึ่งการอ่านเพื่อกระบวนการของการคิดในทุก ๆ รูปแบบล้วนมีความสัมพันธ์กันและมาจากการอ่านคิดวิเคราะห์ทั้งสิ้น ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 ความสัมพันธ์ของการอ่านคิดในรูปแบบต่าง ๆ

ที่มา : ปราณีต ม่วงนวล (2560 : 120)

การพัฒนาทักษะการอ่าน

การอ่านหนังสือทุกประเภทจะสัมฤทธิ์ผลตามวัตถุประสงค์ที่ผู้อ่านตั้งไว้เพียงใดนั้น สามารถพัฒนาทักษะการอ่านให้ได้ผลดีด้วยการปฏิบัติดังนี้

1. ก่อนอ่าน ควรเตรียมความพร้อมในด้านต่าง ๆ ประกอบด้วย

1.1 ทางด้านร่างกาย ร่างกายต้องไม่มีอาการเหนื่อยล้า อ่อนเพลีย หิว อิ่มมากเกินไป หรือง่วงนอน

1.2 ทางด้านจิตใจ ควรมีความใส่ใจ ตั้งใจอ่าน คติวิเคราะห์สารที่อ่าน คิดอย่างเป็นระบบ มีเหตุผล ไม่ปล่อยจิตคิดฟุ้งซ่าน

1.3 จัดสิ่งแวดล้อมในการอ่าน เช่น มีแสงสว่างเพียงพอ อากาศเย็นสบาย ไม่มีเสียงรบกวน เป็นต้น

1.4 เตรียมอุปกรณ์การบันทึก เมื่อต้องการบันทึกข้อมูลไว้ใช้ประโยชน์ หรือป้องกันการลืม ควรเตรียมดินสอ ปากกา ปากกาเน้นสี สมุด หรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ เช่น โน้ตบุ๊ก เครื่องบันทึกเสียง เป็นต้น

1.5 เตรียมสารที่ต้องการอ่าน ให้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

2. ขณะอ่าน ในการอ่านสารควรมีวัตถุประสงค์ในการอ่าน ซึ่งควรตั้งวัตถุประสงค์ไว้ก่อน ทั้งนี้อาจกำหนดไว้ในใจ หรือ จดบันทึกไว้ว่า จะอ่านเรื่องอะไร ต้องการรู้หรือเข้าใจอะไร กรณีที่อ่านในใจ ต้องมีสมาธิในการอ่านควรจับใจความให้ได้ และฝึกการคิดอย่างสร้างสรรค์เป็นระบบ ดังตัวอย่าง

3. หลังการอ่าน เมื่ออ่านสารแล้วจะทำให้เห็นคุณค่าสารที่อ่านและประเมินค่าของสารว่าตอบสนองวัตถุประสงค์ของการอ่านได้เพียงใด และมีสิ่งใดบ้างที่สามารถนำไปใช้ หรือ ประยุกต์ใช้กับการดำเนินชีวิตได้บ้าง โดยสามารถตั้งคำถามตัวเองว่า อ่านเรื่องราวดังกล่าวแล้ว รู้ว่าอ่านเรื่องอะไร ใคร ทำอะไร อย่างไร ที่ไหน มีผลกระทบโดยตรงกับใคร โดยอ้อมกับใคร หรือไม่ ถ้ามีจะมีแนวทาง วิธีการแก้ไขอย่างไร หรือป้องกันไม่ให้เกิดขึ้นได้อย่างไร

การอ่านให้ประโยชน์หลายประการ ทั้งในด้านภูมิปัญญา การพัฒนาความรู้ ความคิดสร้างสรรค์ การมีบุคลิกภาพที่ดีมีความมั่นใจในตัวเอง การเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ในสังคมอย่างเหมาะสมตามกาลเทศะ การรู้เท่าทันข่าวสารข้อมูลจากการสื่อสารและนวัตกรรมทางเทคโนโลยีที่รวดเร็วในสังคมที่ทุกคนเป็นสมาชิกของหมู่บ้านโลก (Global Village) สามารถ

รับทราบข้อมูลข่าวสาร เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นของทุกมุมโลกผ่านช่องทางการอ่านสื่ออินเทอร์เน็ต รวมถึงอรรถรสที่ได้จากการอ่านหลากหลายสาระ ความเพลิดเพลิน และการจรรโลงสังคม

การใช้ภาษาไทยในการสื่อสารด้วยการเขียน การเขียนภาษาไทยให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ของภาษาเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับคนไทยทุกคน การบ่มเพาะความเป็นคนไทย พุดภาษาไทย ใช้ภาษาไทยได้ถูกต้องชัดเจน ซึ่งควรศึกษา เรียนรู้ จดจำ สังเกตหลักเกณฑ์การเขียน ทั้งการเขียนพยางค์ สระ และวรรณยุกต์ ศึกษาถึงความละเอียดของหลักเกณฑ์และการนำไปใช้ในแต่ละบริบท กอปรด้วย หลักการของคำที่ประวิสรรชนีย์ หรือคำที่ไม่ประวิสรรชนีย์ การผันวรรณยุกต์ การใช้ ช ทร การใช้ น ณ การใช้ ส ศ ษ การใช้ ฤ ฤ ฤ ฤ การใช้ บัน บรร หลักการเขียนคำที่ออกเสียง อ้า อัม อ๋ม การใช้คำที่มีสระ ไอ โอ อัย โอย การใช้ตัวการันต์ การใช้เครื่องหมายวรรคตอน การเขียนคำย่อ รวมถึงการเป็นผู้ที่อ่านมาก เขียนมาก ใช้การสังเกต เปรียบเทียบคำที่มักมีคนนำไปใช้เขียนถูก เขียนผิด จะได้นำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ ไม่ผิดพลาด

การฝึกทักษะการเขียนเพื่อสื่อความหมาย มีความจำเป็นที่ผู้เขียนจะต้องมีองค์ประกอบที่สำคัญ ได้แก่

1. จุดประสงค์ของการเขียน ว่าต้องการเขียนเพื่อ เล่าเรื่อง อธิบายชี้แจง โนมน้าวใจ หรือเพื่อปลุกใจ แสดงความคิดเห็นและแนะนำ บอกให้ทราบข้อเท็จจริง หรือ เพื่อสร้างจินตนาการ

2. หลักการเขียน ควรคำนึงถึงขั้นตอนการเขียน ได้แก่ การกำหนดจุดประสงค์ที่จะเขียน การเลือกเรื่องและกำหนดขอบเขตที่จะเขียน และการรวบรวมความคิดโดยการวางโครงเรื่อง

3. ประเภทของการเขียน ซึ่งแบ่งออกเป็นประเภทได้หลายลักษณะ ได้แก่

3.1 แบ่งตามโอกาสที่เขียน โดยเขียนในโอกาสที่เป็นทางการ และเขียนในโอกาสที่ไม่เป็นทางการ

3.2 แบ่งตามรูปแบบของงานเขียน ได้แก่ งานเขียนร้อยแก้วและงานเขียนร้อยกรอง

3.3 แบ่งโดยยึดบุคคลที่เกี่ยวข้องในการสื่อสาร ได้แก่ การเขียนสื่อสารระหว่างบุคคลต่อบุคคล การเขียนสื่อสารภายในกลุ่ม เช่น การเขียนสื่อสารภายในองค์กร และการเขียนสื่อสารระหว่างมวลชนกับสาธารณชน เช่น การเขียนข่าวสารในหนังสือ (ปราณีต ม่วงนวล และคณะ, 2567 : 52-58)

ดังนั้นผู้เขียนจำเป็นต้องศึกษาทำความเข้าใจเกี่ยวกับประเภทของการเขียน เนื่องจากเป็นสิ่งจำเป็นในการเป็นแนวทางที่จะช่วยให้ผู้เขียนสามารถเลือกเรื่องเขียนสื่อสารได้ถูกต้องตรงตามจุดประสงค์ของการเขียน อย่างไรก็ตาม ภาษาย่อมมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มีทั้งคำเกิดใหม่ คำที่เสื่อมและดับไป คำที่มีความหมายแตกต่างกันไปตามกาลเวลา ตามการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกาภิวัตน์และตามการพัฒนาของสังคมไทยที่เป็นพหุวัฒนธรรม ดังนั้นการใช้ภาษาไทยให้ถูกต้องทั้งการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญในการสื่อสาร การบันทึกเรื่องราวเพื่อให้คนไทยรุ่นต่อรุ่นได้เรียนรู้และตระหนักในความเป็นมาของความเป็นไทย ดังนั้นจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับคนไทยทุกคน

การใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร

ในส่วนของการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในสังคมโลกาภิวัตน์ ผู้เขียนขอเสนอในด้านต่าง ๆ ได้แก่ 1. การพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ 2. กลยุทธ์ในการสื่อสารภาษาอังกฤษ และ 3. การใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในบทบาทที่เป็นภาษากลางของโลกหรือภาษาอังกฤษของโลก (World Englishes: WE) 4. ความสำคัญและประโยชน์ของ World Englishes ต่อการสื่อสารในสังคมโลกาภิวัตน์ 5. เทรนด์ของ World Englishes ที่ใช้ในปัจจุบัน 6. ปัญหาของการใช้ World Englishes ในการสื่อสาร และ 7. การใช้ภาษาอังกฤษในประเทศไทยในฐานะ World Englishes ซึ่งผู้เขียนขออธิบายโดยสังเขป ดังนี้

การพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ

การใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารเป็นการแสดงออกถึงความสามารถในการใช้ทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนภาษาอังกฤษเพื่อสื่อสารได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมตามสถานการณ์หรือบริบทของสังคม ผู้ที่ต้องการให้การสื่อสารภาษาอังกฤษบรรลุตามเป้าหมายควรมีการพัฒนาทักษะในการสื่อสาร ซึ่ง ภราดร สุขพันธ์ (2561) ได้แนะนำว่าจำเป็นต้องอาศัยหลักการต่าง ๆ ได้แก่ การสร้างแรงจูงใจ การสร้างเจตคติในทางบวก การเพิ่มความรู้และพัฒนาทักษะฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาอังกฤษให้สามารถสื่อสารได้ การสร้างความมั่นใจในการสื่อสาร และการใช้แบบการเรียนรู้ อธิบายโดยสรุปได้ ดังนี้

1. การสร้างแรงจูงใจ (Motivation) ซึ่งประกอบด้วยแรงจูงใจภายใน ได้แก่ ความต้องการ และความสนใจที่จะสื่อสาร และแรงจูงใจภายนอก ได้แก่ การได้รับรางวัล และการได้รับคำชมเชย

2. การสร้างเจตคติในทางบวก (Positive Attitude) เป็นการสร้างความรู้สึกนึกคิดที่ดีต่อการสื่อสารภาษาอังกฤษ ซึ่งจะช่วยกระตุ้นให้มีความตั้งใจเป็นพิเศษในการพัฒนาการสื่อสารภาษาอังกฤษได้อย่างเหมาะสม

3. การเพิ่มความรู้ และพัฒนาทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาอังกฤษจะช่วยให้สามารถสื่อสารได้อย่างถูกต้องเหมาะสม และคล่องแคล่ว (More Knowledge and More Skills)

4. การสร้างความมั่นใจในการสื่อสาร (Confidence) ความมั่นใจในการสื่อสารภาษาอังกฤษ เช่น การพูดภาษาอังกฤษด้วยความมั่นใจจะเป็นการสร้างความน่าสนใจให้กับเรื่องที่ต้องการสื่อสารด้วยการพูด

5. การใช้แบบการเรียนรู้ รู้ (Learning Style) การใช้แบบการเรียนรู้ในการสื่อสารเป็นวิธีการที่ช่วยให้มีการเรียนรู้วิธีการสื่อสารได้ง่ายขึ้น และสำเร็จผลมากขึ้น

กลยุทธ์ในการสื่อสารภาษาอังกฤษ

ในการสื่อสารภาษาอังกฤษให้มีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จ โดยเฉพาะการสื่อสารในยุคโลกาภิวัตน์นั้นจำเป็นต้องใช้กลยุทธ์ในการสื่อสาร Bialystok, E. (1990) และ Dornyei, Z. (1995) อธิบายว่า กลยุทธ์สื่อสาร (Communication Strategies) เป็นเทคนิควิธีในการสื่อความหมายให้ประสบความสำเร็จ เมื่อผู้พูดต้องเผชิญกับการสนทนาในสถานการณ์ต่าง ๆ ผู้พูดอาจประสบกับความยากลำบากในการพูดสื่อสาร แต่ถ้าผู้พูดมีกลยุทธ์ในการสื่อสาร ก็จะช่วยให้อธิบายได้อย่างราบรื่น สำหรับกลยุทธ์ในการสื่อสาร HREX.asia (2022) ได้เสนอกลยุทธ์การสื่อสารแบบ 7 C's (7 C's of Communication) ซึ่งเป็นกลยุทธ์ที่เหมาะสมกับการสื่อสารในปัจจุบัน ประกอบด้วยคุณสมบัติต่าง ๆ สรุปได้ ดังนี้

1. ชัดเจน (Clear) ความชัดเจนในการสื่อสาร จะต้องชัดเจนในเป้าหมายของการสื่อสาร และควชัดเจนในเนื้อหาของข้อมูลที่ต้องการสื่อสาร

2. ถูกต้อง (Correct) การสื่อสารด้วยข้อมูลที่ถูกต้องและใช้ข้อเท็จจริงในการสื่อสาร จะทำให้การสื่อสารเกิดความน่าเชื่อถือ

3. ครบถ้วน (Complete) การสื่อสารด้วยข้อมูลที่ครบถ้วนสมบูรณ์ จะทำให้ผู้รับสารเข้าใจข้อมูลได้ตรงกันและถูกต้องครบถ้วน

4. หนักแน่น (Concrete) การสื่อสารที่ดีควรมีเนื้อหาที่เฉพาะเจาะจง หรือตรงประเด็นในเรื่องที่ต้องการสื่อสาร ไม่คลุมเครือ และสมเหตุสมผล

5. กระชับ (Concise) การสื่อสารด้วยข้อความที่กระชับจะช่วยให้ผู้รับสารเข้าใจข้อมูลสำคัญและ ไม่ออกนอกประเด็น และไม่เกิดการเข้าใจผิดในข้อมูลที่ต้องสื่อสารออกไป

6. สมเหตุสมผล (Coherent) ข้อมูลที่ใช้ในการสื่อสารควรมีความเป็นเหตุเป็นผลกัน หรือสอดคล้องและเชื่อมโยง รวมถึงตรงประเด็นกับใจความสำคัญของสิ่งที่สื่อสาร

7. มีมารยาท (Courteous) การใช้ข้อความที่สุภาพในการสื่อสาร เป็นการแสดงถึงการให้เกียรติและการเคารพซึ่งกันและกัน ทำให้รู้สึกเป็นมิตร และเห็นอกเห็นใจกัน

การใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในบทบาทที่เป็นภาษากลางของโลก หรือ ภาษาอังกฤษโลก(World Englishes: WE) เนื่องจากผู้คนทั่วโลกได้นำภาษาอังกฤษไปใช้กันอย่างแพร่หลาย ดังนั้นจึงทำให้เกิดความหลากหลายของภาษาอังกฤษขึ้นตามบริบทการใช้ภาษาอังกฤษ อย่างไรก็ตามผู้เชี่ยวชาญถึง World Englishes โดยสังเขป ดังนี้

นิยามและลักษณะของ World Englishes

Adipat, S. (2023) อธิบายว่า “World Englishes” คือคำที่ใช้พูดถึงภาษาอังกฤษที่นำมาใช้ในการพูด ฟัง เขียน กันทั่วโลก ในขณะที่ Oxford English Dictionary (n.d.) อธิบายว่า World Englishes หมายถึง ความหลากหลายของภาษาอังกฤษพื้นเมืองที่ใช้พูดกันทั่วโลก โดยผู้คนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมและบริบททางสังคมภาษาที่แตกต่างกัน โดย World Englishes มีลักษณะที่ช่วยทำให้ได้เรียนรู้เรื่องราวต่าง ๆ และสร้างความสัมพันธ์กับผู้คนเหล่านั้น รวมทั้งช่วยให้ได้รับความรู้และประสบการณ์จากทั่วโลก ซึ่งถ้าได้เรียนรู้ถึงภาษาอังกฤษที่ได้ใช้จริงจะช่วยให้สื่อสารได้อย่างมั่นใจ (National Geographic Learning, 2025) นอกจากนี้อนูชิต ตุ่มฉินจินดา (2565) ยังได้กล่าวถึงลักษณะของ World Englishes ว่าเป็นการมุ่งศึกษาภาษาอังกฤษโดยเน้นที่ลักษณะเฉพาะของภาษาอังกฤษที่ใช้โดยผู้ใช้ภาษาที่มาจากชุมชนภาษาที่แตกต่างกัน เช่น การใช้ภาษาอังกฤษของคนไทย คนจีน คนฮ่องกง และคนสิงคโปร์ เป็นต้น

ความสำคัญและประโยชน์ของ World Englishes ต่อการสื่อสารในสังคมโลกาภิวัตน์

International Language Center (2024) กล่าวว่า ภาษาอังกฤษมีความสำคัญเนื่องจากกลายเป็นภาษาที่ใช้กันทั่วโลกเพื่อติดต่อกับผู้คนที่มาจากนานาประเทศ และมีวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน นอกจากนี้ยังใช้เป็นภาษาหลักในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านการประกอบธุรกิจระหว่างประเทศ ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และด้านการทูต

นอกจากการตระหนักถึงความสำคัญของ “World English” ที่ใช้กันอยู่ในปัจจุบัน ผู้ที่ใช้ “World Englishes” ยังควรมองเห็นคุณค่าของภาษาอังกฤษในฐานะภาษากลางที่ใช้ในการสื่อสาร และสามารถคิดวิเคราะห์และเลือกใช้ภาษาอังกฤษได้อย่างเหมาะสมตามบริบทและความหลากหลายของผู้ใช้ภาษาอังกฤษทั่วโลก และพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารสู่ความเป็นสากล

Trends ของ World Englishes ที่ใช้ในปัจจุบัน

ในปัจจุบัน “World English” เป็นที่ยอมรับและถูกนำมาใช้กันทั่วโลก จนถือได้ว่ามีความสำคัญในระดับภาษาโลก (Pachina, E., 2020) ดังนั้นแนวโน้มของการนำภาษาอังกฤษมาใช้จึงเป็นการตระหนักในเรื่องความหลากหลายของภาษา เนื่องจาก “World Englishes” ได้มีการพัฒนาและถูกนำมาใช้ให้เข้ากับบริบททางวัฒนธรรมของประเทศที่ใช้ภาษา (Juwariyah, S. 2021) จึงกล่าวได้ว่าปัจจุบันการนำภาษาอังกฤษมาใช้จึงไม่ได้คำนึงถึงแต่เรื่องความถูกต้องหรือรูปแบบที่ถูกต้องของภาษาเพียงอย่างเดียวอีกต่อไป เนื่องจากความหลากหลายของภาษาอังกฤษที่มีอยู่ทั่วโลก (Sergeant, P. & Swann, J., 2012)

ปัญหาของการใช้ World Englishes ในการสื่อสาร

สำหรับการสื่อสารด้วยการพูดภาษาอังกฤษก็เกิดปัญหาขึ้นระหว่างผู้พูดภาษาอังกฤษด้วยเช่นกัน ซึ่งปัญหาที่เกิดขึ้นอาจมาจากสาเหตุต่าง ๆ กัน ดังที่ Rani, K. U. (2016) ได้อธิบายว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นบ่อยในการสื่อสารด้วยการพูดภาษาอังกฤษเกิดจากความแตกต่างทางภาษา สัญชาติ ภูมิหลังทางวัฒนธรรมและระดับของความสามารถทางภาษา นอกจากนี้ Nguyen, V. K. (2017) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการสื่อสารด้วย World Englishes พบว่าในการสื่อสารด้วย World Englishes ก็มีปัญหาเกิดขึ้นด้วยเช่นกัน และปัญหาซึ่งพบบ่อยและรุนแรงที่สุดคือปัญหาด้านการจำเสียง (sound recognition) ในขณะที่ปัญหาด้านความสามารถในการเข้าใจและการตีความหมายจะแตกต่างกันไปตามความบ่อยและความตั้งใจอย่างจริงจังในการสื่อสารและสถานการณ์ของการสื่อสารนั้น ๆ ว่าเกิดขึ้น ณ ที่ใด

สำหรับการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษของประเทศไทยถือได้ว่า ประสบกับปัญหาและอุปสรรคค่อนข้างมากเนื่องจากมีความแตกต่างในด้านต่าง ๆ เช่น การออกเสียง การใช้ภาษาในบริบทที่แตกต่างกัน และการใช้คำศัพท์ต่างกัน เป็นต้น นอกเหนือจากนี้คนไทยยังพบกับอุปสรรคและปัญหาต่าง ๆ ทางการใช้ภาษาอังกฤษ อาทิ การขาดโอกาสในการใช้ภาษาอังกฤษ เพราะมีการใช้ภาษาไทยเป็นภาษาหลัก การขาดทักษะในการฟัง พูด และอ่านภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน ปัญหาในการออกเสียงภาษาอังกฤษเนื่องจากภาษาไทยกับภาษาอังกฤษมีระบบ

การออกเสียงที่ต่างกันมาก มีวัฒนธรรมในการเรียนรู้ต่างกัน รวมทั้งการขาดความมั่นใจในการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษ (Westminster, 2025)

การใช้ภาษาอังกฤษในประเทศไทยในฐานะ World Englishes

สำหรับการใช้ภาษาอังกฤษในบริบทของประเทศไทยในปัจจุบัน จำเป็นที่ผู้ใช้ภาษาอังกฤษต้องให้ความสำคัญกับความเข้าใจของบริบทการสื่อความมากกว่าเน้นเพียงความถูกต้องของไวยากรณ์และสำเนียงแบบเจ้าของภาษาอังกฤษ ซึ่งสอดคล้องกับ Pittpun, B (2023) ที่ได้อธิบายว่า คนไทยเข้าใจถึงความหลากหลายของภาษาอังกฤษที่ใช้โดยกลุ่มคนที่มีความแตกต่างกัน ประกอบกับสภาพบริบทของสังคมไทยในปัจจุบันทำให้ประเทศไทยมีความเหมาะสมที่จะใช้ภาษาอังกฤษในฐานะภาษากลางในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม การใช้ภาษาอังกฤษในประเทศไทยจึงควรพิจารณาเกี่ยวกับการให้ความสำคัญของความเข้าใจในบริบทการสื่อความมากกว่าการให้ความสำคัญแต่ในด้านของความถูกต้องของไวยากรณ์และสำเนียงตามแบบเจ้าของภาษาอังกฤษ และควรปรับเปลี่ยนให้ยอมรับร่วมกัน เพื่อประโยชน์ต่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในประเทศไทยในโลกสมัยใหม่

อย่างไรก็ตาม Namphandung, K., et al (2021) ได้ศึกษาทัศนคติของนิสิตครูเอกภาษาอังกฤษชาวไทยที่มีต่อภาษาอังกฤษแบบมาตรฐาน (Standard English) ภาษาอังกฤษแบบ World Englishes ผู้สอนภาษาอังกฤษที่เป็นเจ้าของภาษา (Native English-speaking Teachers) และไม่ใช่เจ้าของภาษา (Non-native English-speaking Teachers) ผลการศึกษาพบว่า นิสิตเหล่านั้นมีทัศนคติว่าภาษาอังกฤษที่มีความเป็นมาตรฐานคือ ภาษาอังกฤษแบบอังกฤษ (British English) และภาษาอังกฤษแบบอเมริกัน (American English) และมีทัศนคติต่อ World Englishes ในด้านความเป็นมาตรฐานของภาษาอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งผู้ศึกษาพิจารณานิสิตเหล่านี้ควรจะได้รับคำแนะนำให้มีแนวคิดที่ตระหนักถึงความหลากหลายของภาษาอังกฤษและความแตกต่างทางวัฒนธรรมของผู้ใช้ภาษาร่วมด้วย

การใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ ในการสื่อสาร

นิยาม และลักษณะการทำงานของปัญญาประดิษฐ์

เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence : AI) หมายถึง เทคโนโลยีการสร้างเครื่องจักรให้มีคุณลักษณะทางด้านสติปัญญาและความฉลาดเหมือนมนุษย์ ไม่ว่าจะเป็นการคิดได้แบบมนุษย์ การกระทำได้แบบมนุษย์ การคิดอย่างมีเหตุผล และการกระทำอย่างมีเหตุผล โดยศาสตร์ที่เป็นหัวใจสำคัญที่ทำให้เทคโนโลยี AI มีความสามารถทางสติปัญญาและ

การเรียนรู้เหมือนมนุษย์ คือ การเรียนรู้ของเครื่องจักร(Machine Learning: ML) ซึ่งหมายถึงศาสตร์ที่ทำให้คอมพิวเตอร์หรือเครื่องจักรสามารถเรียนรู้ที่จะทำความเข้าใจความสัมพันธ์ของข้อมูลที่ถูกป้อนเข้า (Input) และสร้างผลลัพธ์การตอบสนองต่อข้อมูล (Output) ขึ้นมาได้เองโดยไม่ต้องถูกโปรแกรมหรือได้รับการป้อนคำสั่งเข้าไปใหม่ทุกครั้งที่คอมพิวเตอร์หรือเครื่องจักรได้รับข้อมูลใหม่ เป็นการนำศาสตร์ด้านคณิตศาสตร์และสถิติขั้นสูงมาประยุกต์เข้ากับความรู้ด้านการจัดการข้อมูล และการเขียนโปรแกรม โดยมีหลักการ คือ การสร้างองค์ความรู้ในเชิงโมเดลทางคณิตศาสตร์จากข้อมูลป้อนเข้าด้วยตัวเครื่องจักรเองที่สามารถใช้ทำนายอนาคตได้โดยโมเดลที่ถูกสร้างขึ้นมีความยืดหยุ่นและสามารถที่จะปรับตัวเองเข้ากับข้อมูลใหม่ ๆ ที่ได้รับป้อนเข้าไป ดังนั้น การเรียนรู้ของเครื่องจักร จึงเปรียบเสมือนความคิดระบบหนึ่งจากหลาย ๆ ระบบ ที่อยู่ในสมองของ AI ที่ทำหน้าที่จำแนกแยกแยะและเรียนรู้ข้อมูลที่ถูกป้อนเข้ามา และประมวลผลออกมาเป็นการตอบสนองต่อข้อมูลที่แตกต่างกัน (ออนไลน์, 2568) ระบบ AI ทำงานโดยการรับข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และประมวลผล เพื่อให้ได้ผลตอบกลับมา ไม่ว่าจะเป็นผ่านการใช้คำพูด ข้อความ หรือการกระทำต่าง ๆ ผลที่ตอบกลับมาอยู่ที่ว่าเราต้องการให้ตอบกลับมาเป็นแบบใด และเอาผลลัพธ์นั้นมาใช้ประโยชน์ให้ตรงกับจุดประสงค์ของเรา สามารถใช้รูปแบบการทำงานนี้เพื่อคาดการณ์สถานการณ์ที่จะเกิดขึ้นต่อในอนาคตได้ เช่น แหบทบอที่ตอบข้อความอัตโนมัติได้เหมือนกับคน หรือความสามารถในการจดจำภาพ ซึ่งการทำงานของระบบทั้งหมดนั้นต้องถูกเขียนโปรแกรมขึ้นมาโดยการเขียนโปรแกรมของ AI นั้นจะเน้นไปที่ทักษะการรับรู้ต่าง ๆ คือ การเรียนรู้โดยจะเน้นไปที่การรับข้อมูล และสร้างกฎสำหรับการเปลี่ยนเป็นข้อมูลที่น่าไปใช้ได้จริง เรียกว่า อัลกอริทึม (Algorithms) ซึ่งเป็นกระบวนการแก้ปัญหาที่อธิบายเป็นขั้นตอนไว้อย่างชัดเจน การใช้เหตุผล (Reasoning) เน้นการตัดสินใจเลือกอัลกอริทึมที่เหมาะสมเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่ต้องการ การแก้ไขข้อผิดพลาด (Self-correction) ในส่วนนี้จะได้รับการออกแบบเพื่อปรับแต่งอัลกอริทึมให้วิเคราะห์ได้อย่างละเอียด เพื่อรับประกันว่าจะได้ผลลัพธ์ที่แม่นยำที่สุด การมีความคิดสร้างสรรค์ (Creativity) เป็นส่วนที่ใช้เครือข่ายประสาทเทียมอิงตามกฎ วิธีทางสถิติ และเทคนิคอื่น ๆ เพื่อให้สามารถสร้างภาพใหม่ ๆ เพลงใหม่ หรือแนวคิดใหม่ ๆ ได้

ประเภทของเทคโนโลยี AI ในปัจจุบัน สามารถแบ่งได้ 2 ประเภทใหญ่ คือ แบ่งตามความสามารถ และแบ่งตามฟังก์ชันการทำงาน ดังนี้

1. ปัญญาประดิษฐ์แบ่งตามความสามารถ เป็นการแบ่งตามพัฒนาการของ AI ได้แก่ Artificial Narrow Intelligence (ANI) ANI หรือ Weak AI เป็นระบบ AI ประเภทที่สามารถ

ทำงานแทนมนุษย์ได้เพียงบางอย่างเท่านั้น และจำกัดอยู่แค่ในวงแคบ คือต้องเป็นงาน หรือ ทักษะที่ได้รับโปรแกรมชุดคำสั่งมาเท่านั้น ไม่สามารถทำงานนอกเหนือจากนั้นได้ และไม่สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ซึ่งนั่นคือ AI ที่เราใช้กันอยู่ในทุกวันนี้ เช่น BellaBot หุ่นยนต์บริการที่เห็นได้ในร้านอาหารต่าง ๆ Artificial General Intelligence (AGI) AGI หรือ Strong AI เป็นระบบ AI ประเภทที่มีสติปัญญา และความสามารถในการทำงานต่าง ๆ ได้เทียบเท่ากับสมองมนุษย์สามารถคิดวิเคราะห์ วางแผน และสามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ เข้าใจเรื่องที่เป็นนามธรรม สามารถเรียนรู้ประสบการณ์จากอดีตได้เหมือนมนุษย์ แต่ในปัจจุบันยังไม่สามารถพัฒนา AI ประเภทนี้ได้สำเร็จ ซึ่ง AI ประเภทนี้อาจเป็นภัยต่อการดำรงอยู่ของมนุษย์ได้ และ Artificial Super Intelligence (ASI) ASI เป็นระบบ AI ประเภทที่มีปัญญาเหนือกว่ามนุษย์ ซึ่งปัจจุบันยังไม่สามารถพัฒนา AI ในระดับนี้ขึ้นมาได้ ส่วนมากจะเป็นความคิดที่เกิดขึ้นในสื่อต่าง ๆ เช่น ภาพยนตร์ ซีรีส์ นวนิยาย หรือเกม โดยความคิดที่เกิดขึ้นนี้เป็นแนวคิดเรื่องเครื่องจักรสามารถยึดครองโลกได้

2. ปัญญาประดิษฐ์แบ่งตามฟังก์ชันการทำงาน หรือแบ่งจากระบบการประมวลผลของ AI ได้แก่ Reactive Machines เป็นระบบ AI ที่ไม่สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง มีความสามารถจำกัด ไม่มีหน่วยความจำเป็นของตัวเอง ไม่สามารถดึงข้อมูลเก่ามาพัฒนาในการตัดสินใจให้ดีขึ้นได้ ไม่สามารถสร้างการอนุมานจากข้อมูลเพื่อประเมินการกระทำในอนาคตได้ ทำได้แค่ปฏิกิริยาโต้ตอบกับสถานการณ์ตรงหน้าเท่านั้น เช่น การเล่นเกมกรุก Limited Theory เป็นระบบ AI ที่ตรงกันข้ามกับประเภท Reactive Machines เพราะสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองได้ มีหน่วยความจำ แต่มีจำกัด สามารถดึงข้อมูลเก่ามาตัดสินใจ หรือแก้ปัญหาในอนาคตได้ ซึ่งยังมีข้อมูลมาก ระดับความถูกต้องแม่นยำก็จะยิ่งสูงขึ้นเรื่อย ๆ เช่น รถยนต์ AI ใช้เซ็นเซอร์เพื่อระบุผู้คนที่เดินข้ามถนน สัญญาณไฟจราจร และอื่น ๆ เพื่อให้การตัดสินใจในการขับดีขึ้นและป้องกันการเกิดอุบัติเหตุได้ Theory of Mind การทำงานของ AI ประเภทนี้สามารถเข้าใจอารมณ์ ความรู้สึก วัฒนธรรม และความเชื่อต่าง ๆ ของมนุษย์ได้เหมือนตัวอย่าง AI ที่เกิดขึ้นในภาพยนตร์ ซึ่งในปัจจุบันยังไม่สามารถพัฒนาขึ้นมาได้จริง และยังต้องใช้เวลาอีกมากในการค้นคว้าและพัฒนา หากพัฒนาได้สำเร็จ AI ประเภทนี้อาจสามารถทำนายพฤติกรรมล่วงหน้าได้ เหมือนการจำลองความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ผ่านการทำความเข้าใจความรู้สึกที่เกิดขึ้น และ Self-awareness เป็นระบบ AI ขั้นสูงสุด สามารถมีอารมณ์ ความรู้สึก ความเชื่อ และมีความต้องการเป็นของตัวเอง รวมถึงสามารถคิดตัดสินใจ เลือก และกระทำการต่าง ๆ ได้

ด้วยตนเองทั้งหมด ซึ่งในปัจจุบันยังไม่สามารถพัฒนาขึ้นมาได้เช่นเดียวกับประเภท Theory of Mind

ปัจจุบันวิถีชีวิตในสังคมโลกาภิวัตน์มนุษย์นำเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) มาใช้อำนวยความสะดวกในบริบทต่าง ๆ มากมายทั้งกระบวนการจัดการของเครื่องมือสื่อสาร เครื่องกลโรงงาน กระบวนการผลิต โรงพยาบาล รถยนต์ สัญญาณไฟจราจร และในวงการศึกษา AI สามารถวิเคราะห์ข้อมูล ประมวลผล สรุปประเด็นสำคัญ และช่วยสร้างบทความ วิทานิพนธ์ จากการเรียนรู้ของเครื่องจักร ที่เปรียบเสมือนความคิดระบบหนึ่งจากหลาย ๆ ระบบ ที่อยู่ในสมองของ AI อย่างไรก็ดี AI ยังไม่มีความรู้สึกในความเป็นมนุษย์ และยังไม่รู้จักจริยธรรมสำหรับนักวิจัยและผู้เขียนบทความหรือผู้เขียนหนังสือตำรา ดังนั้นผู้ใช้ AI มาช่วยทำงานต้องคำนึงถึงผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นนอกเหนือจากประสิทธิภาพแล้วยังต้องคำนึงถึงจริยธรรมและความถูกต้องเหมาะสมกับปทัสถานของสังคม (Social Norms) อีกด้วยเช่นกัน

Trends ของกลยุทธ์การสื่อสารในสังคมโลกาภิวัตน์ ทั้งทักษะการฟัง การพูด การอ่าน การเขียนภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เป็นกระบวนการสร้างทักษะสัมพันธ์ทางภาษาด้วยการนำทักษะทางภาษาทั้ง 4 ทักษะ มาสัมพันธ์กับทักษะการคิดแล้วถอดรหัส (Decode) ภาษานั้นออกมาเป็นสาร (Message) หรือใจความสำคัญ กระบวนการของการถอดรหัสนั้นต้องอาศัยกลวิธีต่าง ๆ ได้แก่ การตีความ การแปลความ การถอดความ การสรุปความ การย่อความ และการขยายความ และการใช้กระบวนการต่าง ๆ เหล่านี้เป็นเครื่องยืนยันให้เห็นได้ว่า ภาษาเป็นเรื่องของการสัมพันธ์ทักษะที่ต้องทำเป็นกระบวนการและเป็นขั้นตอน ซึ่งกระบวนการดังกล่าวจะเอื้อต่อการถอดรหัสภาษาให้เป็นไปได้อย่างกว้างขวาง ลุ่มลึก ชัดเจนสื่อความเข้าใจให้กับผู้ส่งสารและผู้รับสารให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อีกทั้งปัญญาประดิษฐ์ยังเพิ่มเติมความทันสมัย สะดวกรวดเร็วโดยการใช้ผู้ช่วยในกลยุทธ์การสื่อสารด้วยเทคโนโลยี AI ได้ถูกนำมาใช้มากมายหลากหลายประเภท เช่น นำไปใช้งานแปลภาษาในเครื่องมือสื่อสารทั้งอักษรและเสียงจากโทรศัพท์เคลื่อนที่ งานในระบบซอฟต์แวร์แอนตี้ไวรัส นำมาช่วยพัฒนากลยุทธ์การขาย การดูแล การให้บริการลูกค้า วิเคราะห์พฤติกรรมลูกค้า การวิเคราะห์ข้อมูลด้านการวิจัย รวมถึงใช้ในโรงงาน การผลิต โรงพยาบาล การให้บริการ และการพัฒนาต่าง ๆ ในการจัดการกระบวนการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สรุป

ทั้งนี้ผู้เขียนมีข้อเสนอแนะจากการสังเคราะห์เนื้อหาสาระของกลยุทธ์การสื่อสารในสังคมโลกาภิวัตน์ ซึ่งกล่าวโดยสรุปได้ว่า ผู้ส่งสารกับผู้รับสาร จะมีความเข้าใจสารได้ตรงกัน อย่างมีประสิทธิภาพ ควรใช้วิธีการ 3 ประการ ได้แก่ 1. ทำความเข้าใจในการใช้ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ ที่ใช้ในการสื่อสาร 2. เปิดใจรับความรู้ และเรียนรู้เทคโนโลยีใหม่ ๆ 3. หมั่นฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอ 4. มีความมั่นใจและกล้าแสดงออก ด้วยลีลาการพูด การเขียนที่มีความเคารพและให้เกียรติผู้รับสารเสมอ และ 5. มีการปรับปรุงและพัฒนาเทคนิควิธีและลีลาในการสื่อสารให้ทันสมัยอยู่เสมอ

เอกสารอ้างอิง

- จิรวรรณ เพชรรัตน์ และอัมพร ทองใบ. (2556). *การอ่านเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต (Reading for Improving Life Quality)*. กรุงเทพฯ: โอ. เอส. พริ้นติ้ง เฮ้าส์.
- จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ. (2556). *ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร*. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- นิพนธ์ ทิพย์ศรีนิมิต. (2542). *หลักการพูด*. สงขลา: งานส่งเสริมการผลิตตำรา มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- ปราณีต ม่วงนวล. (2562). *การฟังการพูดเพื่อสัมฤทธิ์ผล (Listening and Speaking for Achievement)*. กรุงเทพฯ: สหธรรมิก.
- _____. (2560). *การอ่านคิดวิเคราะห์ (Analytical Reading)*. กรุงเทพฯ: สหธรรมิก.
- ปราณีต ม่วงนวล และคณะ. (2567). *กลยุทธ์การสื่อสารสำหรับครู (Communication Strategies for Teachers)*. นนทบุรี: ต้นกล้า ดีไซน์.
- _____. (2561). *ภาษาและวัฒนธรรมสำหรับครู (Language and Culture for Teacher)*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สหธรรมิก.
- ภราดร สุขพันธ์. (2561). การพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษกับความเป็นบัณฑิตในยุคปัจจุบัน. *วารสาร มจร.ทริภูมัยปริทรรศน์*, 2(2), 89-100.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนพรรษา 7 รอบ 5 ธันวาคม 2554*. กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน.

- อนุชิต ตุ่มณีจินดา. (2565). พหุพลวัตภาษาอังกฤษโลก: โอกาสและความท้าทาย. *วารสารศิลปศาสตร์*, 22(2), 412-437.
- Adipat, S. (2023). Inextricable Connection: World Englishes, Language Diversity, and Cross-Cultural Communication. *Journal of Educational and Social Research*. 13(1), 166-174.
- Buripakdi, A. (2012). World Englishes Orientation: Changing Landscapes of English Learning and Teaching. *The International Journal of East Asian Studies*, Vol. 16 No. 2, 15-26.
- Bialystok, E. (1990). *Communication Strategies*. Oxford: Blackwell.
- Crystal, D. (1999). World English: Past, Present, Future. *Papers to the ASKO Europa-Stiftung Symposium*, 11-13 June 1999. Retrieved 24/01/2024, from http://www.davidcrystal.com/DC_articles/English28.pdf
- Depa. (2568). เทคโนโลยีที่สำคัญในยุคดิจิทัล: เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ *Tech Series: Artificial Intelligence (AI)*. Retrieved 10/03/2025, from <https://www.depa.or.th/th/article-view/tech-series-artificial-intelligence-ai>.
- Dornyei, Z. (1995). On the teachability of communication strategies. *TESOL Quarterly*. 29, 55-85.
- Dynamic Intelligence Asia (DIA). (2020). ปัญญาประดิษฐ์ (AI) คืออะไร หลักการทำงาน และ การใช้ ใน อุตสาหกรรม . Retrieved 11/02/ 2025, from <https://www.dia.co.th/articles/what-is-artificial-intelligence/>.
- Graddol, D. (2006). *English next*. London: British Council.
- HREX.asia (2022). *7 C's of communication*. Retrieved 19/01/2024, from <https://th.hrnote.asia/orgdevelopment/220222-7-cs-of-communication>
- Hymes, D. H. (1981). *On communicative competence*. Oxford Press.

- International Language Center. (2024). The importance of learning English in today's globalized world. Retrieved 19/02/2024, from <https://ilcentres.com/post/the-importance-of-learning-english-in-todays-globalized-world>
- Juwariyah, S. (2021). *World Englishes and the teaching of English as an international language: Indonesian teachers' perspectives and professional development experiences* [Electronic Dissertation, University of Arizona]. At The University of Arizona.
- Kachru, B. B. (1985). *Standards, codification, and sociolinguistic realism: the English language in the outer circle*. In R. Quirk, & H. G. Widdowson 119 (Eds.), *English in the World: Teaching and Learning the Language and Literatures* (pp. 11-30). Cambridge: Cambridge University Press.
- Keltner, John W. (1970). *Interpersonal Speech Communication: Element and Structure*. California: Wad Worth Publishing Company Inc.
- Namphandung, K., et al. (2021). An investigation of attitudes towards Thai pre-service English teachers to standard English, world Englishes, native and non-native English-speaking teachers. *Journal of Humanities*, 43(2), 197-215.
- National Geographic Learning. (2025). *World English*. Retrieved 8/01/2024, from <https://www.eltngl.com/sites/world-english-3e/introducing-world-english>
- Nguyen, V. K. (2017). World Englishes communication and challenges: A qualitative study of three Vietnamese University Graduates. *Journal of English as an International Language*, 12(1), p15-37.
- Nunan, D. (1991). *Language teaching methodology: A textbook for teachers*. Prentice Hall.

- Oxford English Dictionary. (n.d.). *World English*. Retrieved 29/01/2024, from <https://www.oed.com/discover/world-englishes?tl=true>
- Pachina, E. (2020). *Why is English considered a global language?* International TEFL and TESOL Training, June 5.
- Pittpunt, B. (2023). Perspective on diversity of English and its current use as a lingua franca in Thailand. *Southeast Bangkok Journal (Humanities and Social Sciences)*, 9(1), 140-152.
- Rani, K. U. (2016). Communication barriers. *VEDA'S Journal of English Language and Literature (JOELL)*, 3(2), 74-76.
- Samovar, Larry A. and Mills, Jack. (1968). *Oral Communication: Massage and Response*. 2nd ed. Dubuque, Iowa: W.M.C Brown.
- Seargeant, P., & Swann, J. (2012). *English in the World: History, Diversity, Change*. Abingdon, New York: Routledge. Retrieved 18/02/2024, from <https://doi.org/10.4324/9780203124567>
- Smith, L. E. (1983). *Readings in English as an international language*. Pergamon Press.
- Westminster. (2025). *Language Barrier*. Retrieved 11/01/2025, from <https://westminster.co.th/what-is-language-barrier>